

Анализ на състоянието на хидромелиоративните съоръжения в България

К. Стоянов, И. Дудушки, Х. Белоев

Abstract: Condition of irrigation equipments' in Bulgaria. We present condition of irrigation technique in Bulgaria and her allotment as well as the essential changes in the ameliorative agriculture sector. Modernization and returning underline the sharp repair need, renewal, to the irrigation- farming.

Key words: Analysis, meliorative agriculture, irrigation- farming.

ВЪВЕДЕНИЕ

Наличието на достъпна вода за поливане до земеделските площи, предопределя в голяма степен благоприятното развитие на голям брой от отглежданите култури, а респективно това влияе и на добива от земеделска продукция. Процесът на снабдяване и провеждане на включените поливки към технологията на земеделските култури, изискващи поливна вода е зависим от мелиоративната техника и съоръжения, с които разполага земеделците в България. Функцията и експлоатацията на мелиоративната техниката в селското стопанство се изменя успоредно с настъпващите промени в резултат на търсенето и предлагането на земеделските продукти, цената на съоръженията, цената на водата за напояване и редица взаимосвързани странични, но преки фактори имащи отношение към поливното земеделие [1].

Подчертава се острата нужда от обновяване на мелиоративната техниката в земеделието ни с по-нова, по-модерна и по-производителна. Ето защо е направено проучване по реални статистически данни от актуални литературни източници [1,4,5], относно наличието и броя на мелиоративната техника на територията на България.

Целта на настоящата публикация е проучване и анализиране на наличните регистрирани мобилни и стационарни съоръжения за напояване в родното ни земеделие.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Забелязва се, че в последните години повечето мелиоративни съоръжения са разбити и разграбени. Поливните площи са намалени над два пъти от 8 млн. да на 300 хил. да през 2002 г., според [2].

За целта се проведе проучване посредством и със съдействието на „ГД на КТИ – София“, за събиране и обработка на данните и анализирането им. Изследването обхваща всички налични и регистрирани мелиоративни съоръжения на територията на България, работещи в областта на земеделието. Информацията е структурирана в табл.1., като включва 815 броя мобилни и стационарни средства.

Таблица.1.

Машини за поливане (мелиоративни) регистрирани на територията на РБългария	Общо на територията на РБ	За годината с натрупване	До 7 г.	От 8 до 10 г.	Над 10г.
1	2	3	4	5	6
ОБЩО- брой	815	239	114	22	679
100E75M	3				3
125E90	4				4
200D60	4				4
200D60A	1				1
200D60B	2				2

Продължение на таблица .1.

НАУЧНИ ТРУДОВЕ НА РУСЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ - 2009, том 48, серия 1.1

20НДС	2				2
220Д36А	2				2
220Д55	2				2
22НДС	3				3
250Д190	1				1
28МТ4Б-2	1				1
300Д90	4				4
300Д90Б	3				3
450Д90	1				1
50Е50М	9	4	4		5
50Е80	6				6
60М32х5	1				1
60М34х4	5				5
70М32х4	4				4
9232	1		1		
BAUER FAMOS	2	2	2		
CSZ	1				1
Casella	6	1	6		
IDROFOGLIA G3D 82G350	1	1	1		
IRTEC	8		7	1	
KLEIN	1				1
MARANI GT50/90-400	2		2		
MARELLI GENERATORS MJB 200SB4	2		2		
NEPTUNNO DMJ/150	1	1	1		
OCMIC-R4-100-400	1	1		1	
OCMIC-R4-1110-420	2	2		2	
Ocmis-R-4/1	1	1			1
PEROT-ASTRA DXL 100/330	1	1	1		
PEROT-ASTRA DXL 75/420	1	1	1		
Patenidis	1	1	1		
R4/1110-450	4	4	4		
RM-SUPER RAIN-GS600 100/400	1	1	1		
Super Rain	1		1		
AC-45	5	3	3		2
ВП-60	2				2
ВПН-100	2	1		1	1
Гьонгьор M120203	1		1		
ДДН-70	6	2			6
ДИ-M50M	41	18			41
ДИ-M70	1	1			1
ДИ-M80	2	1			2
ДКШ "Волжанка"	16	13			16
ДММ-60	10	2			10
ДМТ-50	22	5	1		21
ДМТ-70	5	1			5
ДПА "Марица", 50А,"СКОВА", М50, М60	71	10	4		67
Дизелов помпен агрегат БАУЕР	2		2		
Дъжд.инстал. WETVO S-8201	1	1			1
ИДЛ-100	37	16	5	2	30
МПА " Марица " 53А	1	1			1
МПА "Марица"-50	65	20	1	3	61
МПА "Марица"-50А	54	14	2	4	48
Мария-650	1	1			1
Мотопомпа "АСМЕ" GMP-3	1	1	1		
Мотопомпа "Руджерини"	9	3	6	1	2

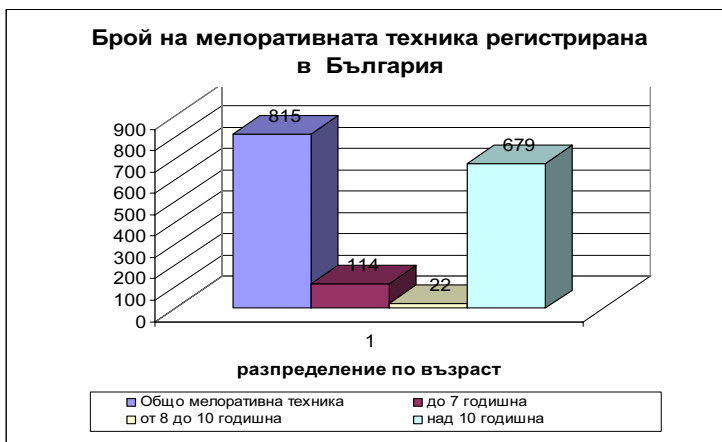
НИ-607 В 2	1	1			1
НПП-Т50Н	154	25	1	2	151
НПП-Т70Н	9	3	1		8
Напоителна система Bayer	6		4		2
Напоителна система Бауер	7	3	7		
Нептун 160/60	1	1	1		
ПДИ-20	1				1
ПДИ-20К	1			1	
ПНН-Ф19	3	3	2		1
ПП "Ивеко"	2	1			2
ПП-25	2				2
ППН-25	1	1			1
ПРИСТАВКА 3 "	22	3	1		21
ПРИСТАВКА 4 "	8	2			8
Поливна инсталация	27	16	21	2	4
Помпа 1380AS	1	1	1		
Помпа Bayer	3		1		2
ПОМПЕНА СТАНЦИЯ	15	3	0	0	15
СНП-50/8	1	1			1
СНП-75/100	2				2
Тръбно-ролкова поливна система ОКМИС	1		1		
Тунджа 45	89	40	9	2	78
Хидроджет КСЛА 400	1				1
Хидроджет КСЛА 5000	1				1
Цистерна-2,5 т.	2				2
поливна система IDROFOGLIA	3		3		

Табл.1. Състояние на броя мелиоративни съоръжения на територията на България до 12. 2007 г.

Резултати сочат, че наличните мелиоративни съоръжения, използващи се в областта на земеделието са смущаващо малко, а от тези които са регистрирани, колко от тях работят и колко са действащи, е актуален проблем и отделен въпрос за проучване и анализ.

Систематизирайки данните от проучването в табл.1. се констатира, че преобладава техниката на възраст с над 10 г. срок на експлоатация – 83,3 %, този сравнително голям процент сам по себе си говори за това, че не се отделя и дори се омаловажава процесът на напояване при тези култури, които изискват поливки, заложили в технологията си на отглеждане (основно зеленчуковите и окопните култури) и не се закупува мелиоративна техника. Останалите проценти се разпределят както следва: 2,7 % за техника на възраст от 8 до 10 години срок на експлоатация и по - нови съоръжения за напояване 13,9 %.

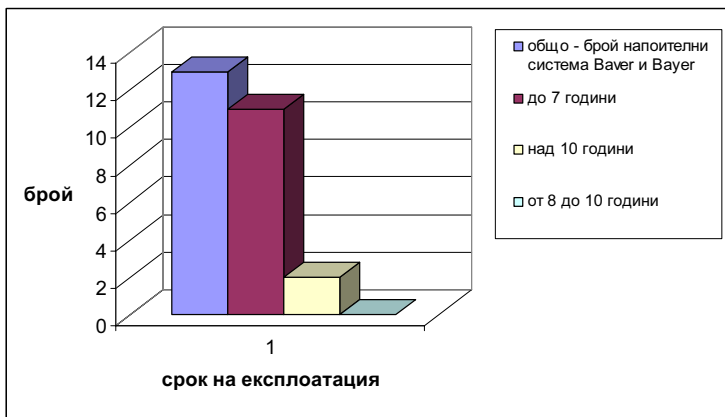
Проучването и резултатите от него показват обнадеждаващо плавно покачване на регистрираните съоръжения, функциониращи и прилагани се за напояване, които са закупени, внедрени, инсталирани и действащи за периода от 2000 г. до 2007 г., на фиг.1.

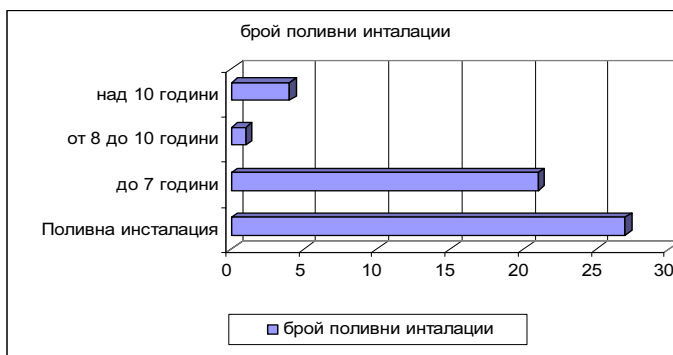
Фиг. 1. Разпределение по възраст на мелиоративната техника

Според Статистическия годишник за 2008 г. [4] обработваемите площи на територията на България, са 3 263 хил. ha, като броят на регистрираните стопанства е общо 533 251 бр., т.е. на една помпена станция се приспадат по 2 175 333 da обработваема земя или по 35550 бр. стопанства.

Оптимистични са резултатите в графите на последно закупената техника и съоръжения в последните 7 години като се отчита, че са закупени и изградени най-вече напоителни системи BAVER и BAYER и са изградени 21 поливни инсталации, на фиг.2. и фиг.3.

Фиг.2. Брой напоителни системи

Фиг.3. Брой поливни инсталации

От представените таблични, графични и аналитични резултати вследствие анализа на състоянието на мелиоративната техника, в областта на земеделието може да се подчертае, че е налице необходимост от възобновяване и внедряване както на нови методи и технологии, така и на по-нова поливна техника.

ИЗВОДИ

1. Установено е, че при мелиоративната техника в областта на земеделието в България преобладават машини и съоръжения с над 10 години срок на служба – 83,3 %, което е съществено голям процент от общата налична и е крайно показателно за бързото предприемане на мерки по обновяване, каквито би трябвало да се прилагат.

2. Констатирано е, че използваната и годна за употреба техниката за напояване заема нисък дял, и е налице необходимост от възстановяване на материалната база при хидромелиоративните съоръжения.

ЛИТЕРАТУРА

1. Агро статистика, Министерство на земеделието и горите, №103, 01.07.
2. Върлев, И. Що е това напояване и има ли почва у нас? Борбата със сушата – национален проблем. Екология и бъдеще, год1, №2-4, София, 2002 г.
3. Любенов, Л. Изследване и анализ на осигуреността с земеделска техника в Русенска област. НК-РУ, 2004.
4. Статистически годишник на Република България 2008.НСИ.2008.
5. Национален институт по метеорология и хидрология, Месечен бюлетин – юли 2007, БАН, София, 2007.

За контакти:

гл. ас. д-р инж. Калоян Стоянов, Катедра “ Земеделска техника”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, Тел: 082 888-542, E-mail: kes@ru.acad.bg;

д-р инж. Ивайло Дудушки, Център за изпитване на земеделска и горска техника и резервни части ЦИЗГТРЧ – Русе, E-mail: doodi@abv.bg

проф. дтн инж. Христо Белоев, Русенски университет „Ангел Кънчев”, кат. Земеделска техника, сл.тел: 082 888 240, e-mail: hbeloev@ru.acad.bg

Изследванията са подкрепени по договор № ВГ051РО001-3.3.04/28, „Подкрепа за развитие на научните кадри в областта на инженерните научни изследвания и иновациите”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз“.

Докладът е рецензиран.